

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 17/2006 vp

Hallituksen esitys laeiksi varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain sekä metsänhoitoyhdistyksistä annetun lain 2 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 15 päivänä syyskuuta 2006 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain sekä metsänhoitoyhdistyksistä annetun lain 2 §:n muuttamisesta (HE 117/2006 vp).

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Jukka Vanhanen, valtiovarainministeriö

- ylitarkastaja Ilkka Lahti, Verohallitus
- johtava veroasiantuntija Tero Honkavaara, Elinkeinoelämän keskusliitto
- johtaja Timo Sipilä, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- veroasiantuntija Leena Romppainen, Suomen Yrittäjät ry
- lakiasian johtaja Vesa Korpela, Veronmaksajain Keskusliitto ry.

Keskuskauppakamari ja valtiovarainministeriö ovat antaneet asiassa kirjallisen lausuntonsa. Maa- ja metsätalousministeriö ja Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry ovat ilmoittaneet, ettei niillä ole huomauttamista asiaan.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi varojen arvostamisesta verotuksessa annettua lakia siten, että asunto-osakeyhtiön osakkeille ja määrätyn huoneiston hallintaan oikeuttaville osakkeille määriteltäisiin muiden arvopapereiden tapaan vertailuarvo. Vertailuarvoa käytettäisiin poistamatta olevan hankintamenon sijasta mainittuja osakkeita omistavan yrityksen nettovarallisuuden määrää laskettaessa silloin, kun yrityksen muuhun kuin vaihto- tai sijoitusomai-

suuteen kuuluvien arvopapereiden yhteenlaskettu vertailuarvo on niiden yhteenlaskettua poistamatonta hankintamenoa suurempi.

Ennen 1 päivää tammikuuta 2006 hankittujen huoneisto-osakkeiden vertailuarvona pidettäisiin vuodelle 2005 varallisuusverolain nojalla vahvistettua verotusarvoa. Vertailuarvoa noudatettaisiin lisäksi perintö- ja lahjaverolakiin sisältyvää yrityksen sukupolvenvaihdosta koskevaa huojennussäännöstä sovellettaessa.

Vuonna 2006 tai sen jälkeen hankitun huoneisto-osakkeen arvona pidettäisiin poistamatta olevaa hankintamenoa.

Lakiin ehdotetaan lisäksi lisättäväksi metsämaan, maatalousmaan ja muun maatilatalouden maan määritelmät, jotka nykyisin sisältyvät metsäveroasetukseen.

Metsänhoitoyhdistyksistä annettua lakia muutettaisiin siten, että lakiin sisältyvä viittaus-säännös metsäveroasetuksessa tarkoitettuun metsämaahan muutettaisiin viittaukseksi varo-

jen arvostamisesta verotuksessa annettuun lakiin, jonne metsämaan määritelmä siirtyisi.

Esitys liittyy valtion vuoden 2007 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Varojen arvostamisesta verotuksessa annettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian, ja lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2006 toimitettavassa verotuksessa. Metsänhoitoyhdistyksistä annettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2007 alusta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Hallituksen esityksessä on kysymys kumotun varallisuusverolain tilalle säädetyn varojen arvostamista koskevan lain eräiden yksityiskoh- tien tarkistamisesta. Keskeisin ehdotus koskee yrityksen nettovarallisuuden laskennassa noudatettavia huoneisto-osakkeiden arvostamisperus- teita. Esityksellä on sen vuoksi vaikutusta välil- lisesti nettovarallisuuteen pohjautuvaan yritys- tulon jakoon pääomatulo- ja ansiotulo-osuuksiin.

Hallitus esittää lisäksi metsäverotuksen siir- tymäkauden päättymisestä ja metsäveroasetuk- sen kumoamisesta aiheutuvia teknisluonteisia li- säyksiä ja tarkennuksia arvostamislakiin. Näitä ovat ennen kaikkea metsämaan, maatalousmaan ja muun maatilatalouden maan määritelmät, jot- ka siirrettäisiin metsäveroasetuksesta arvos- tamislakiin. Valiokunnalla ei ole huomautet- tavaa esitykseen tältä osin.

Seuraavassa käsitellään yksinomaan huoneis- to-osakkeiden verokohtelua.

Huoneisto-osakkeiden arvovertailu

Esityksen tarkoituksena on korjata yritysten omistamien huoneisto-osakkeiden osalta se puu- te, joka jäi lakiin ensi käsittelyn yhteydessä. Sil- loin jouduttiin luopumaan varallisuusverolaissa

omaksutusta periaatteesta, jonka mukaan myös yritysten muuhun kuin vaihto- tai sijoitusomai- suuteen kuuluvien huoneisto-osakkeiden eli asunto-osakeyhtiön ja keskinäisen kiinteistö- osakeyhtiön osakkeiden arvovertailu oli mah- dollinen. Luopumisen taustalla olivat yksin- omaan painavat hallinnolliset syyt, eivät fiskaa- liset tai veropoliittiset perusteet. Muutoksen ar- vioitiin alentavan noin 2 500 yrityksen netto- varallisuutta, pääosin vähäisessä määrin, mutta yksittäistapauksissa merkittävästikin. Eduskun- ta edellytti sen vuoksi jo tuolloin, että hallitus selvittää muutoksen vaikutuksia yritysten tasa- vertaisen kohtelun näkökulmasta ja ryhtyy tar- vittaessa toimiin asiassa.

Arvovertailu tulee nyt mahdolliseksi niiden osakkeiden osalta, jotka on hankittu ennen tä- män vuoden alkua. Vertailuarvoksi esitetään vuoden 2005 verotusarvoa, jota on tarkoitus tar- kistaa kiinteistöjen verotusarvojen nousun pe- rusteella. Tänä vuonna tai sitä myöhemmin han- kittujen osakkeiden arvostus suoritettaisiin sitä vastoin aina poistamattomaan hankintameno- on ilman vastaavanlaista arvovertailua.

Valiokunta pitää esitystä perusteltuna. Ensini- näkin se poistaa ne yritystulon pääomatulo- osuutta alentavat vaikutukset, jotka olisivat aiheutuneet arvovertailusta luopumisen vuoksi huoneisto-osakkeita omistaville yrityksille. Lisäksi uusia säännöksiä on tarkoitus soveltaa jo vuodelta 2006 toimitettavassa verotuksessa,

jolloin varallisuusverolakiin pohjautuvista arvostamisperusteista voidaan siirtyä suoraan muutetun arvostamislain mukaisiin perusteisiin. Verovelvollisille ei siis ehtisi syntyä etuuden menetyksiä.

Valiokunta katsoo lisäksi, ettei vertailuarvona käytettävää vuoden 2005 verotusarvoa ole perusteltua sitoa indeksiin eikä arvovertailua ulottaa tämän vuoden alun jälkeen hankittuihin huoneisto-osakkeisiin.

Sopivan indeksin löytäminen on osoittautunut ensinnäkin vaikeaksi. Useimmat asiantuntijakuulemisessa ehdotetuista indekseistä, kuten kuluttajahintaindeksi, johtaisivat nopeasti korkeampaan arvostamistasoon kuin suoraan omistettujen kiinteistöjen verotusarvojen nousu, joka on ollut varsin hidasta myös viime vuosina. Aliarvostuksesta päädyttäisiin siis helposti yliarvostukseen, mitä ei sitäkään voida pitää perusteltuna verovelvollisten yhdenvertaisuuden kannalta. Valiokunta pitää riittävänä hallituksen

omaksumaa kantaa, jonka mukaan vuoden 2005 verotusarvoa tarkistetaan kiinteistöjen verotusarvojen keskimääräistä nousua vastaavasti.

Arvovertailulla ei olisi puolestaan käytännön merkitystä tämän vuoden alun jälkeen hankituille huoneisto-osakkeille, koska niiden poistamaton hankintameno tulee yleensä ylittämään vertailuarvon varsin pitkään. Arvovertailulla olisi siten käytännön merkitystä vasta vuosikymmenten päästä. Vertailuarvon määrittäminen ei olisi myöskään hallinnon kannalta järkevää, koska se edellyttäisi laajamittaista verotusarvojen laskentaa ja tiedonkeruuta yksin tätä tarkoitusta varten.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina.

Helsingissä 13 päivänä lokakuuta 2006

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Markku Koski /kesk	Pirkko Peltomo /sd
vpj.	Matti Ahde /sd	Iivo Polvi /vas
jäs.	Christina Gestrin /r	Virpa Puisto /sd
	Kyösti Karjula /kesk	Markku Rossi /kesk
	Jari Koskinen /kok	Matti Saarinen /sd
	Pekka Kuosmanen /kok	Kimmo Sasi /kok
	Reijo Laitinen /sd	Irja Tulonen /kok
	Maija-Liisa Lindqvist /kesk	Kari Uotila /vas
	Mika Lintilä /kesk	Jukka Vihriälä /kesk
	Tuija Nurmi /kok	vjäs. Esko Kiviranta /kesk.

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen.